

JAKUB BERDYCH KARPELIS / CRO-MAGNON

14.12. 2018 – 21.2. 2019

Reinterpretace - recyklace

V roce 2002 zakládá Jakub Berdych Karpelis společně s Maximem Velčovským Qubus design studio a ve stejném roce také Qubus design shop, kde se soustředí na prezentaci ucelených kolekcí se specifickým ruskopisem. Jedním z podstatných znaků Jakubovy tvorby je hledání a nalézání již několikrát používaných věcí, což v tomto případě hraje možná důležitější roli, než vytváření objektů zcela nových. Primární funkce daného objektu jsou potlačeny a skrze jiné tvarosloví jsou v něm nalezeny znakové systémy zcela nové. V kontextu českého designu je tato Jakubova tendence k recyklaci a reinterpretaci naprosto určující a dá se říci, že vytvořila specifikum českého současného designu, tak jak nás vnímá zahraniční scéna. Povýšení zdánlivě mizivých hodnot na luxusní, významový obrát obyčejné věci v exkluzivní, či celková materiálová metamorfoza jsou postupy na které navazuje mnoho designérů mladší generace.

Proměna - rozpad

Kritérium užitého umění par excellence – tedy jeho primární funkčnost, často v případě Jakubovy práce ztrácí svou stabilitu a mění se v objektovou tvorbu vykazující znaky spíše volného umění. Tuto tendenci Jakub i Qubus Design studio sledují nikoli pomocí neustálé repetice současných designových kánonů, ale nekonvenčním přesahem i bořením zažitých tvarosloví. Můžeme pak vidět čistotu antických kylixů, dekorativní vizualitu biedermeirovských váz, nebo český brus 20. století následně různě mutující až deformující samu sebe.

Kontext

Sklady, kamenolomy, staré chalupy, půdy, výroby...všude tam se může nacházet potenciál k novému kontextu. Jednou tvar vystavět, následně jej kladivem rozštípat. Jindy musí materiál, či objekt k jeho opětovnému užití čekat mnoho desítek, či stovek let, aby znovu nabyl své nové, dosud neobjevené hodnoty. Kontext jako uměnovědný termín je jedním z nejpodstatnějších pilířů umělecké tvorby v případě Jakuba tvoří naprosto stěžní kámen.

Syntéza - metamorfóza

se zde týká primárně materiálů jako takových. Sklo kombinované s plastem, zlacený porcelán, dřevo pálené sklem, sklo perforované reáliemi, syrový i tavený čedič, mramor - kámen. To vše v nejrůznějších kombinacích, které jsou mnohdy více než odvážné. Metamorfoza geologická poukazuje k změně hornin tlakem, teplem a chemickými reakcemi, v biologii zase genezi – oba druhy v Jakubově tvorbě syntetizují dohromady.

Výklad znaku, znak výkladu

Sémantické výjevy, které často „zdobí“ Jakubovy objekty jsou jakýmsi oknem do postmoderny – jsou krátké, jednoduché až triviální, heslovité, klipovité, a extrémně úderné. *Love - friends - boy f rent - blow job - Matthew 22 :39 - love your neighbour as yourself*. Tyto fragmenty jsou jakýmsi důkazem o významu a všudypřítomné síle hesla, či znaku, který v době sociálních sítí a krátkých zpráv mění svou pozici o řád výše.

Kámen

Cromagnonský člověk – Kromaňonec je označení pro mladopaleolitického *Homo sapiens*, jehož název je odvozen od jeho původního působiště u jeskně Abri-de Cro-Magnon ve Francii. Tento druh člověka byl schopen produkce, jak nástrojů denní potřeby – pazourků, zbraní a primitivních nástrojů, tak i uměleckých reflexí v podobě sošek, figur a nástěnných maleb. Výstava Cro-Magnon neukazuje Jakubovo uvažování průřezově, genealogicky, ani není *best of* výběrem. Naopak se vrací k Jakubovým původním uměleckým kořenům, které nejsou designérské, ale sochařské s primárním zaměřením na zpracování kamene. Kámen je materiál nekonformní, nekompromisní a těžký. Jeho zpracování je mezi designéry spíše neobvyklé - je to pevná a křehká hornina, která se tavila v rané fázi naší planety a její opracování tedy vyžaduje sofistikovanou kombinaci brutality a senzitivity zároveň. I tak bychom mohli nazvat výjimečnou tvorbu Jakuba Berdycha Karpelise.

